

bare Kræfter ind i Skolelærerstanden. Jeg kjenber et Par Mennesker, som have videregaaende Kundskaber end nogen almindelig Seminarist, og dog vilde de ikke kunne blive ansatte i Skolelærerembeder uden at underkaste sig Skolelærerexamen; er det nu ældre Mænd, kan det være generende for dem at underkaste sig en saadan Examen. Desuden er der altid ved en saadan Prøve noget vist Laugsmaessigt, Noget, der kommer til at ligne et Slags Frimurerfag, noget Smaatteri, som de skulle vide Besked om, og det er ikke sagt, at de have Tid eller Lyft til at sætte sig ind deri. Det er derfor rigtigere aldeles at ophæve Seminarierne; skulde det da nogenfinde vise sig, at man ikke kan faae Lærere uden igjennem dem, saa kunde man jo indspørge dem paany. Dernæst skulde de, som vilde være Lærere i Almueskoler, bevise ved at være Medhjælpere i en Skole, at de forstaae sig paa at undervise; naar de have gjort dette tilfredsstillende, troer jeg, at Skolevæsenet rolig kunde optage dem som Lærere, naar de igrødt havde de Egenstaber, der maae udkræves af Folk, der skulle være Ungdommens Lærere. Altsaa seer jeg ikke nogen Ulykke i, at man spiser disse Capitaler op, som man har sagt. Iøvrigt, fordi man i eet Aar gjør en saadan Anvendelse af Pengene, bliver Følgen deraf ikke, at man til næste Aar gjør det Samme. Seminarierne kunne leve af deres Capital endnu i 6 til 7 Aar, selv om man lader dem anvende deres Capital istedetfor at give Tilskud fra Staten. Jeg seer derfor ikke nogen Fare ved at gaae ind paa dette Forslag.

Hvad Sorø Akademi angaaer, da er der et Punkt, som jeg ikke kan undlade at omtale, saa ofte det nævnte Institut bringes paa Bane; det er, at saalænge der skal være Opdragelsesanstalt i Sorø, er det et billigt Krav, at Opdragelsen bliver gjort til Gjenstand for een Mand's Hovedbestjæftigelse, og at man ikke lader Rectoren, som skal have Tilsyn med og Ledelsen af Skolen, tillige have Tilsyn med og Ansvaret for Opdragelsen paa denne Anstalt. Man har i Sorø nogle Adjuncter, som have Tilsyn med Opdragelsen; men man har seet, at de dog ikke i den Grad ere bestjæftigede med den, at dette kan siges at være tilfredsstillende.

En saadan Opdragelsesanstalt er en overordentlig vanskelig Sag; der udkræves særdeles omhyggeligt Tilsyn, og der fordres ogsaa en anden Ting, nemlig, at disse unge Mennesker og Børn ikke skulle komme til at føle den Livslede, som man undertiden seer; naar der findes en saadan Samling af Dreng, og Ingen tager sig af dem med Kjærlighed i de Timer, hvori de ikke ere bestjæftigede. Jeg har talt med Folk, der ere udgaaede fra Sorø Opdragelsesanstalt, og blandt Andre med en Mand, som har indtaget en fremragende Plads i den fælsvigske Geistlighed, og han har sagt mig, at han forbandede de Søndage, han har maattet hendirve paa Akademiet (Tscherning: Det var en gubfrygtig Geistlig!). Han var naturligviis ikke Geistlig dengang; han var kun Dreng. Jeg har selv oplevet noget Saadant, idet jeg har været i Spidsen for en Opdragelsesanstalt, der stod i Forbindelse med en større Skole her i Byen, og jeg kan erindre, hvilken Lidelse det var for mig at see den ulykkelige Stemning, hvori disse Børn vare, fordi der efter Omstændighederne heller ikke der kunde gjøres nok for dem. Der skal mange Kræfter til for ret at sørge for en større Samling Børns Opdragelse, og det er kun noget Underordnet og Ubetydeligt, som i Sorø anvendes paa denne vigtige Side af denne Anstalts Formaal. Jeg vilde derfor ønske, at den ærede Minister vilde tage under Overveielse, om der ikke i den Retning kunde gjøres noget Mere.

Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet:

Jeg kan ikke frigjøre for mig for at meddele nogle Oplysninger angaaende Seminarierne, siden Spørgsmaalet atter er kommet paa Bane. I de 3 Aar 1861—63 har der i Gjennemsnit aarlig til Afgangsprøverne ved alle fem kongelige Seminarier meldt sig 280 Aspiranter, hvoraf der optoges 145 og bortvistes 135. Aspiranternes Antal i disse 3 Aar er omtrent dobbelt saa stort, og de Bortvistes Antal fire Gange saa stort som i de tre Aar 1854—1856. Denne sidste Beregning støttes dog kun paa Indberetninger fra 4 Seminarier. Af de paa Seminarierne optagne Elever er der desuden aarlig i de 3 sidste Aar bortviist, navnlig ved